

Opis

Niniejsza książka jest podręcznikiem akademickim i nawiązuje do koncepcji przestrzennej organizacji rozwoju społeczno-gospodarczego. Położono w niej akcent na wewnętrzną logikę zmian i przekształceń różnorodnych systemów – z uwzględnieniem różnych szczebli analizy przestrzennej: ludność – miasta – regiony – kraje – ugrupowania międzynarodowe – świat. Proponowane ujęcie przedmiotu geografii ekonomicznej jest wypadkową tradycyjnego podejścia i tzw. podejścia alternatywnego kładącego nacisk na teorie, mechanizmy i modele funkcjonowania systemów. Wydaje się, że taka koncepcja jest atrakcyjna z punktu widzenia czytelnika i charakteryzuje się stosunkowo dużą trwałością (aktualnością) wiedzy w zmieniającym się dynamicznie otoczeniu gospodarczym – co jest trudne do uzyskania w tego typu pracach.

Spis treści

Wstęp

Koncepcja, cel i układ książki. Reorientacje ujęć przedmiotu geografii ekonomicznej

1. Geografia jako nauka

1.1. Dziedzina geografii ekonomicznej

Początki geografii. Rozwój geografii. Podział geografii. Geografia jako nauka ekonomiczna. Nowa geografia ekonomiczna. Klasyfikacja nauk geograficznych. Problematyka geografii ekonomicznej. Podejścia metodologiczne. Systemowe podejście w geografii. Cechy współczesnej geografii ekonomicznej. Funkcje geografii

1.2. Przestrzeń i środowisko geograficzne: perspektywa gospodarcza

Pojęcie przestrzeni i jej rodzaje. Cechy przestrzeni geograficznej. Struktura przestrzeni geograficznej. Środowisko geograficzne. Zasoby środowiska. Klasyfikacja zasobów przyrodniczych. Funkcje środowiska. Zasoby środowiska a wzrost gospodarczy. Rola środowiska w działalności człowieka

2. Ludność: podmiot gospodarujący w przestrzeni

2.1. Przemiany ludnościowe

Liczba ludności na świecie i jej wzrost. Zmienność dynamiki wzrostu ludności. Demograficzna teoria przejścia. Skutki eksplozji demograficznej

2.2. Nierównomierność rozmieszczenia ludności

Czynniki rozmieszczenia osadnictwa. Rozmieszczenie ludności na świecie. Gęstość zaludnienia. Migracje ludności

2.3. Cechy i zmiany strukturalne zasobów ludzkich

Cechy demograficzne. Cechy ekonomiczne. Cechy społeczno-kulturowe

3. Miasta i procesy urbanizacji a gospodarka

3.1. Geograficzne pojęcie miasta

Geneza miast. Problemy definicyjne. Kontinuum miejsko-wiejskie

3.2. Urbanizacja jako złożony proces cywilizacyjny i czasoprzestrzenny

Etapy rozwoju miast. Różnorodne aspekty urbanizacji. Urbanizacja na świecie

3.3. Współczesne formy miejskiego osadnictwa

Sieć i system osadniczy. Formy osadnicze współczesnej urbanizacji. Największe miasta świata. Metropolizacja i metropolie

3.4. Hierarchiczny system miast i jego zmiany

Hierarchia miast w teorii ośrodków centralnych. Zmiany w organizacji hierarchicznej miast. Idea sieci miast. Nowa struktura systemu osadniczego

3.5. Funkcje i struktura funkcjonalna miast

Funkcje miast. Baza ekonomiczna miast

3.6. Korzyści aglomeracji

Korzyści skali. Ekonomiczne korzyści lokalizacji i urbanizacji. Dynamika miasta.

4. Region: kategoria przestrzenno-ekonomiczna

4.1. Region jako jednostka terytorialna

Region: narzędzie badawcze. Region: konkretny obiekt poznania. Region: narzędzie działania. Regionalizacja. Skala przestrzenna regionu

4.2. Region jako kategoria ekonomiczna

Istota regionu ekonomicznego. Strukturalna odmienność regionów ekonomicznych. Miejsce regionu w gospodarce narodowej. Typologia regionów ekonomicznych

4.3. Rozwój regionalny i polityka regionalna

Istota rozwoju regionalnego. Czynniki rozwoju regionalnego. Konkurencyjność i konkurowanie regionów. Polityka regionalna

5. Polityczny i gospodarczy podział świata

5.1. Przestrzeń geopolityczna i państwo

5.2. Terytorium państwa

Kształt terytorium. Enklawy i eksklawy. Wielkość państw. Zmiany terytorialne państwa. Granice państwa. Pogranicze. Stolica państwa

5.3. Przemiany światowej przestrzeni politycznej

Rozbudowa systemu kolonialnego. Sytuacja po I wojnie światowej. Sytuacja po II wojnie światowej.

5.4. Współczesny polityczny podział świata

Liczba państw świata. Terytoria zależne. Podział Antarktydy. Polityczny podział obszarów morskich

5.5. Współczesna gospodarcza struktura świata

Nierównomierność poziomu rozwoju gospodarczego. Tradycyjne gospodarcze podziały świata. Mierniki rozwoju społeczno-gospodarczego. Kontrasty rozwoju społeczno-gospodarczego. Cechy grup państw o różnym poziomie rozwoju

6. Gospodarczo-polityczne procesy integracyjne na świecie

6.1. Istota międzynarodowej integracji gospodarczej

6.2. Uwarunkowania sprzyjające procesom integracji

Znaczenie międzynarodowego podziału pracy i handlu zagranicznego. Warunki i czynniki integracji międzynarodowej

6.3. Podstawowe formy i typy międzynarodowych ugrupowań integracyjnych

Instytucjonalno-organizacyjne formy porozumień. Podstawowe typy międzynarodowej integracji gospodarczej

6.4. Wybrane organizacje i ugrupowania międzynarodowe

Międzynarodowe organizacje globalne i ponadregionalne. Międzynarodowe organizacje regionalne

7. Globalizacja gospodarcza

7.1. Pojęcie i charakterystyka globalizacji

Globalizacja: proces wielowymiarowy. Cechy globalizacji

7.2. Czynniki globalizacji

7.3. Znaczenie korporacji transnarodowych w gospodarce światowej

Korporacje transnarodowe: podstawowe podmioty procesu globalizacji. Rozwój korporacji transnarodowych

7.4. Skutki globalizacji

7.5. Globalne i lokalne wymiary gospodarki

Glokalizacja. Rozwój lokalny i jego istota

8. Przekształcenia strukturalne gospodarki ich przestrzenne konsekwencje

8.1. Innowacje a transformacja gospodarki

8.2. Restrukturyzacja przemysłu

Rola przemysłu w gospodarce. Struktura przemysłu i jej zmiany. Dysproporcje w poziomie uprzemysłowienia

8.3. Czynniki lokalizacji produkcji

Tradycyjne ujęcie lokalizacji działalności gospodarczej. Współczesne podejście do lokalizacji przedsiębiorstw. Zmieniająca się rola czynników lokalizacji

8.4. Gospodarka napędzana wiedzą

Pojęcie i charakterystyka gospodarki opartej na wiedzy. Społeczeństwo informacyjne. Przestrzenne i społeczne konsekwencje GOW. Współczesne paradygmaty techno-ekonomiczne. Geograficzne skutki przejścia z fordyzmu do postfordyzmu.

8.5. Formy organizacji przestrzennej gospodarki

Marshallowskie dystrykty przemysłowe. Klastry: sieci współpracy gospodarczej. Technopolie: obszary koncentracji elastycznej produkcji hi-tech

Bibliografia